

kënnen hunn, fir dat esou ze maachen. Mee kuckt, mir sinn elo haut, mir kucken no vir.

(Interruption)

Nee, ech viséieren och guer net Iech, Här Polidori, Dir hutt do eng gutt Excuse.

Mee, wéi gesot, mir sinn haut a mir kucken no vir. An dowéinst, dës Regierung versteet dat an ass och gewëllt, dat ze maachen an der Prozedur, déi mer haut hunn. An dowéinst probéiere mer, eis enk ze koordinéieren, ofzestëmme mam Kollege Inneminister.

En ass elo virdrun hei gewiescht, e kënn dono nach eng Kéier zeréck. Mee hien huet elo och scho mat senger Servicer dee Règlement grand-ducal an d'Procédure législative ginn, fir och d'Harmoniséierung vun den ënneschte Karriäre bei de Gemengen ëmzesetzen.

An dat selwecht, wa mer elo bei den nächste Punkt kommen, beim Gehälteraccord, och do gëtt et schonn Aarbechten, fir déi Règlements grand-ducaux, déi musse geholl ginn, fir datt déi Punktwäerterhéijung sech och kann am Gemengesector applizéieren.

Ech mengen, si hunn hir Commission centrale. Si mussen eng aner Prozedur respektéieren. Mee mir probéieren, dat ze alignéieren. A mir sinn och prett, fir dann och Commission-jointen ze organiséieren tëscht der Fonction publique an den Affaires intérieures, fir dann och zesammen iwwert déi Texter ze schwätzen an ze kucken, datt mer déi Ëmsetzung esou no wéi méiglech kënnen kréien.

Mir maachen dat iwwer Gesetzesprojeten am grouse Ganzen. An dacks ... Also am Gemengesector muss et iwwer Règlements grand-ducaux goen. Dat ass e bëssen eng aner Prozedur. Mee mir versichen, se sou no wéi méiglech beieeneenzebréngen, well mer natierlech eng Regierung sinn. Mir schaffen Hand an Hand zesammen. A well mer wëssen, datt et och wichteg ass fir d'Gemeengebeamtinnen an d'Gemeengebeamtinnen, datt si net zwee, dräi Joer, nodeems Decisiounen geholl gi sinn, eréischt vun deene Mesüre kënnen profitéieren.

Souguer wa mer géife Retroaktivitéiten abauen, ech mengen, et ass net gutt, sou wéi et do leeft. A mir maachen alles, fir datt dat besser gëtt. Dorobber kënn Der mol zielen. Mat Ärer Hëllef zesammen.

Ech mengen, et ass hei eng ganz konstruktiv Zesummenaarbecht gewiescht. An dofir nach eng Kéier e ganz grouse Merci vun Ärer Säit aus.

M. Claude Wiseler, Président | Merci.

M. Serge Wilmes, Ministre de la Fonction publique | Vu menger Säit aus un Iech.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Minister. Domat wär d'Diskussioun zu dësem Projet de loi dann ofgeschloss.

A mir kommen zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8040. Den Text steet am Document parlementaire 8040°.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8040 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt elo un. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. Kuckt nach eng Kéier no, ob Der all d'Procurationen geholl hutt, wannechgelift. Voilà. Merci. Ech schléissen de Vott of.

D'Resultat ass: Jo: 60 Stëmmen, infolgedes keng Nee-Stëmm a keng Abstentioun. Dësen Text ass also eestëmmegeg ugeholl ginn.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Laurent Mosar), MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen (par M. Félix Eischen), Alex Donnersbach (par M.

Marc Lies), Emile Eicher (par Mme Nathalie Morgenthaler), Félix Eischen, Paul Galles, Mme Françoise Kemp (par M. Maurice Bauer), MM. Marc Lies, Ricardo Marques (par Mme Stéphanie Weydert), Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charles Weiler (par M. Paul Galles), Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen (par M. Gusty Graas), MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt (par M. André Bauler), Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer (par Mme Barbara Agostino) et M. Gérard Schockmel (par M. Guy Arendt) ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Cloener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt (par M. Georges Engel), MM. Mars Di Bartolomeo (par M. Yves Cruchten), Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen (par Mme Liz Braz), Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori ;

MM. Jeff Engelen, Dan Hardy (par Mme Alexandra Schoos), Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic (par Mme Djuna Bernard), Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement (par M. Marc Goergen) et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

3.8510 – Projet de loi portant modification :

1° de la loi modifiée du 25 mars 2015 fixant le régime des traitements et les conditions et modalités d'avancement des fonctionnaires de l'État ;

2° de la loi modifiée du 25 mars 2015 déterminant le régime et les indemnités des employés de l'État,

en vue de la mise en œuvre des points 1 et 2 de l'accord salarial dans la Fonction publique du 29 janvier 2025

Da komme mer zum nächste Punkt vun eiselem Ordre du jour, de Projet de loi 8510 iwwert d'Ëmsetzung vun den zwee éischte Punkte vum Gehälteraccord tëscht der Regierung an der CGFP vum 29. Januar 2025. D'Riedezäit ass d'selwecht wéi virdrun nom Basismodell festgeluecht. Et hu sech schonn ageschriwwen niewent dem Rapporteur Maurice Bauer: den Här Gusty Graas, den Här Ben Polidori, d'Madamm Alexandra Schoos, d'Madamm Djuna Bernard an den Här David Wagner. An d'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorabelen Här Maurice Bauer. Här Bauer.

Rapport de la Commission de la Fonction publique

M. Maurice Bauer (CSV), rapporteur | Merci villmools, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, et ass mer haut eng besonnesch grouss Freed, Iech als Rapporteur de Projet de loi 8510 dären ze presentéieren. E Projet, dee vum Minister vun der Fonction publique Serge Wilmes de leschte 6. März 2025 hei an der Chamber deposéiert ginn ass.

D'Chamber vun de Fonctionnaires et Employés de l'État, d'CHFP, huet säin Avis den 10. März dëst Joer

ofginn. Den 13. März dëst Joer gouf de Projet un d'Kommissioun vun der Fonction publique verwisen an de Staatsrot huet säin Avis de 25. März dëst Joer ofginn.

D'Kommissioun vun der Fonction publique huet de Projet de loi de 4. Abrëll 2025 presentéiert kritt an ech hat d'Chance, als Rapporteur designéiert ze ginn. De selwechten Dag huet d'Kommissioun och de Rapport eestëmmegeg ugeholl.

Et ass e ganz kuerzen, awer eminent wichtige Projet de loi. Den 29. Januar dëst Joer gouf jo en neit Gehälterofkommen am ëffentlechen Déngscht tëscht der Regierung an der CGFP ënnerschriwwen. Haut si mer opgeruff, mat dësem Projet de loi zwou wichteg Moosnamen vun dësem Akommesaccord vum 29. Januar 2025 ëmzesetzen.

Nämlech, éischstens, eng Erhéijung vum Punktwäert ëm 2 % réckwierkend op den 1. Januar 2025. Mat dem aktuellen Indexwäert entsprécht dat engem neie Punktwäert vun 23,74 Euro fir d'Fonctionnaires an 22,48 Euro fir d'Employés d'État. Ab dem 1. Januar 2026, also Ufank vum nächste Joer, gëtt eng zousätzlech Erhéijung vun 0,5 % agefouert. D'Wärter ginn dann erop op 23,86 Euro fir d'Fonctionnaire respektiv 22,59 Euro fir d'Employés de l'État.

Déi zweet Moosnam ass eng Erhéijung vun de Majoratiounen fir d'Poste mat spezieller Verantwortung oder Féierungsfonctionen ëm siwe Punkte vum 1. Januar 2025 un. Mat dësem Projet de loi ginn d'Punkten 1 an 2 vum Gehälteraccord also ëmgesat, e wichtige Schrëtt fir d'Unerkennung vun enger exzellenter Aarbecht am ëffentlechen Sector.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech kommen dann nach ganz kuerz zu den Aweise vum Staatsrot a vun der Chambre des Fonctionnaires et Employés publics. De Conseil d'État huet a sengem Avis vum 25. März keng weider Bemierkungen zum Projet de loi gemaach. D'Kommissioun vun der Fonction publique huet och decidéiert, all déi legistesche Observatiounen vum Staatsrot natierlech ze integréieren. An d'Chambre des Fonctionnaires et Employés publics hirersäits ënnerstëtzt de Projet am Kader vum Gehälteraccord.

Si erënnert drun, dass d'Adaptatiounen vum Punktwäert och op d'Gehälter vun de Gemeindebeamten ugewannt ginn, mee si bedauert, dass d'Erhéijung vun de Majoratiounen net gläichzäitig an de Gemengesector iwwerdroe gëtt.

Fir all weider Detailler verweisen ech op de schriftlechen Rapport.

Här President, Léif Kolleeginnen a Kolleegen, ech soen Iech villmools Merci fir Är Opmierksamkeet a kommen dann zum Point de vue vun der CSV.

Discussion générale

Ech kënnegen heimadder den Accord vu menge Kolleegen vun der Fraktioun vun der CSV un. Als CSV begrësse mir natierlech ausdrécklech, dass dat neit Gehälterofkommen am ëffentlechen Déngscht tëscht der Regierung, vertrueden duerch de Minister vun der Fonction publique Serge Wilmes, an der CGFP den 29. Januar dëst Joer ënnerschriwwen gouf. En zukunftsorientéierten a verantwortungsvollen Accord mat senger 27 Punkten, déi de ganz grouse Meritt hunn, net nëmme finanzieller Natur ze sinn, mee et och wäerten erlaben, d'Attraktivitéit vun eiselem ëffentlechen Déngscht weider ze stäerken.

Dësen Accord salarial, deen déi iwwer 37.500 Fonctionnaires an Employés publics betrëfft, ass dat exzellente Resultat vu konstruktiven Diskussiounen an engem partnerschaftlechen Geescht, ewéi de Minister

dësen Accord beschriwwen huet, a wäert iwwert déi nächst zwee Joer ronn 195 Milliounen Euro kaschten.

Haut ass et fir d'CSV wichteg, eisen exzellenten an effikassen ëffentlechen Déngscht mat engem staarke Message weider ze stäerken, andeems mir zesummen déi éischt zwou Mesüre vum deem Accord salarial ëmsetzen, nämlech, wéi virdrun och scho gesot, eng Erhéijung vum Punktwäert ëm 2 % réckwierkend ab dem 1. Januar 2025 an ab dem 1. Januar 2026, also Ufank vum nächste Joer, eng zousätzlech Erhéijung vum 0,5 %, an en Encouragement, fir méi Responsabilitéit ze iwwerhuelen, duerch eng Erhéijung vun de Majoratiounen fir Poste mat spezieller Verantwortung ëm siwe Punkte vum 1. Januar 2025 un.

Duerch dëse Projet de loi setze mir wichteg éischt Punkte vum Accord salarial ëm, deen net nëmmen d'finanziell Situatioun vun eise Fonctionnaires an Employés publics am ëffentlechen Déngscht verbessert, mee och déi fundamental wichteg Roll vum Service public ënnersträicht a stäerkt.

Gläichzäiteg mussen mir natierlech awer och un d'Attraktivitéit vun der Fonctioun publique denken an nach probéieren, dës ze erhalen, fir weiderhin déi beschte Kandidat fir de Staatsdéngscht kënnen ze gewannen. Mir müssen also konkurrenzfähig bliwen, fir och weiderhin dësen exzellenten Déngscht kënnen ze garantéieren.

Doriwwer eraus verännere sech d'Aufgaben am Staatsdéngscht permanent. Nei Erausforderungen wéi d'Digitaliséierung, d'Nohaltegkeet an de sozialen Zesummenhalt verlaangen no méi Kompetenzen a méi Verantwortung. Eng Revalorisatioun vun de Gehälter ass dofir och eng wichteg Unerkennung vun deem Engagement.

Schlussendlech ass eng Gehaltserhéijung fir d'CSV awer och e staarkt Motivatiounssignal. Si ënnersträicht d'Wäertschätzung, déi déi geleeschten Aarbecht bréngt, an dréit dozou bäi, dass de Service public seng héich Qualitéit am Déngscht vun de Biergerinnen a Bierger erhale kann.

Ech soen Iech villmools Merci fir Är Opmierksamkeet.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Bauer. Merci fir de méndlechen a fir de schrëftleche Rapport. An den éischten ageschriwwene Riedner ass den Här Gusty Graas. Här Graas.

M. Gusty Graas (DP) | Merci, Här President. D'Ofschléissung vu Kollektivverträgen ass ni eng einfach Aufgab. Wann een e bëssen den Historique mécht vun deem Kollektivvertrag, wou am Fong geholl de Point de départ e ganz anere war, wann een dat a Relatioun setzt mam Resultat, da muss een u sech awer deenen zwou Parteie felicitéieren.

Engersäits eng CGFP, déi am Endeffekt och ganz räsonabel reagiert huet op deen Accord salarial; anersäits awer och eng Regierung, déi et fäerdegbruecht huet, grad an Zäiten, wou jo awer déi finanziell Situatioun vum Staat, ech wëll net soen ugespaant ass, awer och net déi allerbesch ass, dat hei awer e gudde Accord salarial fonnt ginn ass.

Wa mer vun der ugespaanter Situatioun vum Staat schwätzen, wësse mer, dass an deenen nächste Méint nach zousätzlech Ausgaben op eis wäerten duerkommen, déi mer elo nach net genee kënnen ofschätzen, ouni elo an den Detail ze goen. Déi Diskussioun wäerte mer an den nächste Woche féieren.

Da fannen ech et awer scho gutt, dass déi zwou Parteien awer trotzdem elo deen Accord do fonnt hunn. Eng Augmentatioun vum Punktwäert vun 2,5 % – 2 % réckwierkend, en hallwe Prozent d'nächst Joer – ass an dësen Zäiten awer jiddefalls ganz akzeptabel, sou dass dat ouni Zweifel eis Zoustëmmung féinnt.

Mir fannen et awer och gutt, dass hei och eng Majoratioun kënn fir déi Fonctionnaires, déi Postes à responsabilité particulière hunn. Well op der anerer Säit hu mer elo de Bewäertungssystem ofgeschafft an der Fonctioun publique. An da kann een net verlaangen, dass d'Leit de Fanger ausstrecken, wann et heescht: Hei, ech wëll eng speziell Fonctioun iwwerhuelen, wou ech méi Responsabilitäten hunn, méi Aarbecht hu wéi vläicht de Kolleg, deen niwendru setzt an déi selwecht Aarbecht mécht, an dowéinst awer net zousätzlech remuneréiert ginn. Dowéinst ass dat u sech och eng ganz normal Saach.

Ech mengen, de Maurice Bauer huet dat schonn a sengem exzellente Rapport hei gesot: Et geet hei ëm 37.500 Leit, déi beim Staat an de Gemenge schaffen.

Stéchuert „Gemengen“: Natierlech ass dat déi Diskussioun, déi mer ëmmer erëm hei féieren. An ech weess, dass elo awer versicht gëtt, Efforten ze maachen, dass esou séier wéi méiglech ... bon, beim Punktwäert ass dat elo net de Problem, mee dat ass nach bei aneren Dispositiounen an deem Accord salarial, dass de Mengesecteur esou séier wéi méiglech awer och kann dervu profitéieren.

Ech mengen, dass ass eng gutt Lëtzebuerger Dugend, muss ee soen. Contrairement zu anere Länner, fir Däitschland net hei ze nennen, wou et ëmmer am Fong och zu gréisserer Streike kënn a wou dat ëffentlecht Liewe praktesch zesummebrécht, fir eeben en Accord salarial ze fannen. Dat ass hei zu Lëtzebuerg net de Fall. Et gëtt gedrot emol vun der enger an vun der anerer Säit, mee am Endeffekt fanne mer e Konsens. An dat ass dat, wat mer solle bäihalen. Dat ass eng gutt Lëtzebuerger Kultur. Soudatt am Fong geholl dësen Accord salarial, déi éischt zwee Punkten elo, déi mer haut hei stëmmen, nëmmen ze begrëssen ass. An ech ginn och an deem Sënn d'Zoustëmmung vun der DP-Fraktioun.

Ech soen Iech Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Graas. Dann ass et um Här Ben Polidori. Här Polidori.

M. Ben Polidori (LSAP) | Merci, Här President. Bon, virdrun hunn ech bemängelt, dass mer zwee Joer gebraucht hunn, bis mer e Punkt aus dem Accord salarial ëmgesat hunn. Dës Kéier ass et jo scho mol méi séier gaangen. Dat freet eis. An ech hoffen och, dass et esou weidergeet.

Mir ënnerstëtzen natierlech dësen Accord, dee mat der Gewerkschaft och ausgehandelt gouf, deen awer och ënner anere d'Valorisation vun der Responsabilitätsprimm virgesäit. An ech mengen, dass mer och bei dëser Punktwäerterhéijung ganz vill Leit hei am Land hunn, déi wäerten dovunner kënnen profitéieren, och an Zäiten, wou awer vill Persounen vu steigende Präisser ënner Drock geroden.

E leschte Punkt, mengen ech, deen ech awer och nach wollt erwänen, wat och wichteg ass, dat ass, dass mer eis awer och sollten alleguerter weiderhi bewusst bliwen, dass d'Leit an der Fonctioun publique all Dag eng wichteg Aarbecht um Terrain leeschten. An domadder gi mer och mat deem Projet de loi eppes Klenges, mengen ech, zeréck.

An als leschte Punkt, dee mer awer och net sollte vergiessen, ech hunn et virdru scho gesot, wënschen ech mer awer och, dass mer weider déi nächst Punkten aus dem Accord salarial och esou schnell wäerten ëmsetzen an net elo eréischt an den nächste Jore vum Punkt 3 wäerte kënnen heibanne schwätzen.

Dat gesot, wäert ech natierlech menger Fraktioun proposéieren, dëse Projet de loi och matzestëmmen.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Polidori. Dann ass et un der Madamm Alexandra Schoos. Madamm Schoos.

Mme Alexandra Schoos (ADR) | Här Chamberspräsident, léif Kollegen a Kolleginnen, haut stëmme mir of iwwert de Gesetzesprojet 8510, deen de Konsens iwwert de Gehälteraccord betrëfft, deen tëscht der CGFP an der Regierung Enn Januar dëst Joer ofgeschloss ginn ass.

Och ech proposéieren natierlech menger Fraktioun, dëse Projet matzestëmmen, well mir d'Kafkraaft gär ënnerstëtzen. Jidderee vun eis hätt gär gutt an effikass ëffentlech Servicer. An natierlech gehéiert dozou, dass déi zoustänneg Beamten ugemooose bezuelt ginn.

Am Géigesaz zum Privatsecteur sinn d'Beamten u sech duerch eng automatesch Upassung vun de Pailen all zwee Joer geschützt. Dat awer och nëmme bis zu engem bestëmmten Zäitpunkt vun der Karriär. De Meerwäert vun der weiderer Erfahrung a kontinuéierlecher Formatioun kënn da reng dem Employeur, also dem Staat, zegutt. Et ass verständlech, dass d'Beamten hei vun Zäit zu Zäit en eegenen Undeel fuerderen.

D'CGFP huet hir Fuerderung ënner anere domadder begrënn, dass eng allgemeng Lounerhéijung, fir de Verloscht vun der Kafkraaft ze kompenséieren, néideg wier, dass d'Attraktivitéit vum Staatsdéngscht vis-à-vis vum Privatsecteur ze erhale wier souwéi d'Unerkennung vum Asaz vun de Beamten an exigenten Zäiten, wéi während der Covidkris oder am Beräich vun der Justiz a Gesondheet, an den Erhalt vum soziale Modell hei zu Lëtzebuerg.

Dëst si grondsätzlech verständlech Punkten. Et ass jo och d'Aufgab vun enger Gewerkschaft, knallhaart ze verhandelen a sech fir hir Leit anzesetzen. Mee mir dierfen net vergiessen: D'Joer 2024 huet de Staat en defizitäre Budget vu ronn 1,9 Milliarden Euro gestëmmt – kucke mer, ob mer wierklech op déi do Zomm kommen oder ob mer et packen, drënner ze bliwen –, dat entsprécht 1,2 % vum PIB.

Dës Regierung war mam Versproche vu stabille Finanzen an engem positive Schéiereffekt, wéi den Här Finanzminister dat ëmmer esou schéin nennt, ugetrueden. Eng Pist, iwwert déi den Här Finanzminister de positive Schéiereffekt wollt erreechen, war, beim Staat méi gedam nei anzustellen, och eng Lounerhéijung beim Staat wéi am Privatsecteur bei engem defizitäre Bilan net virstellen.

Trotz dësem Defizit ass déi selwecht Regierung awer prett, 1.500 nei Aarbechtsplazen dëst Joer am ëffentlechen Déngscht ze schafen, wëssend, dass eng ronn 37.000 Leit aktuell am ëffentlechen Déngscht schaffen. Ass dat gedam? Doriwwer dierf sech jiddweree selwer eng Meenung bilden. Tëscht 2015 an 2023 ass d'Zuel vun den ëffentlechen Aarbechtsplazen ëm 46 % geklommen. A firwat? Well mir ëmmer méi op en onkontrolléierte Wuesstems histerien, mee dat wëll keen héieren.

Aus dem Communiqué vum Stateg vu leschten Donneschde geet ervir, dass déi meescht Astellungen 2024 op den ëffentlechen Sektour entfalen, mat engem Zouwuess vu 4 % am Joer 2024. A wann een dann awer am Verglach de Bausektor kuckt 2024: en traurege Réckgang vu 4,3 %.

Als ADR wëlle mir kee Staat, deen onendlech wisst, mee e schlanken an effiziente Staat, dee sech op seng Kärufgabe konzentréiert. Dozou gehéiert fir eis eng Neistellung mat Aemooss, eng héichwäerteg Formation continue, kombinéiert mat enger Prioritéit op intern Plazenausschreiwungen an, wat mer de Moien

och schonn erwänt hunn, eng kontinuéierlech Digitalisatioun an den Asaz vu KI, eng Simplification administrative op nationalem Niveau, déi deen Numm och verdéngt, eng nei Approche vis-à-vis vu Bréssel, fir d'Zuel vun Direktiven a Reglementer ze begrenzen, falls néideg och duerch eng „One-in-one-out“-Reegel, fir datt eis Beamten endlech mol déi kënnen effizient émssetzen, déi schonn a Kraaft sinn.

Komme mer zeréck zur Finanzéierbarkeet. Mir hunn nach eng Rei Zousazausgaben, notament an der Defense, ze budgetiséieren. Den Här Gusty Graas war virun drop agaangen. Eng Gestiouen en bon père de famille an Zäite vun enger kontinuéierlecher Konjunkturkris bedeit fir eis, datt all nei Depensen Aspuerungen a gläicher Héicht op anerer Plaz entgéintstinn.

Här Chamberspresident, als ADR sti mir, wéi schonn ugangs gesot, zum Gehälteraccord. Mee mir stinn och zu den nächste Generationen. Mir froen eis als ADR: Wou ginn déi aktuell Zousazausgaben agespuert? Wat geschitt, wann d'Staatsfinanze sech weinst der Konjunktur nach weider verschlechteren? Et sollt een an deem Zesummenhang net vergiessen, dass och d'Leit am Privatsektor massiv u Kafkraaft verluer hunn. Den Index, esou wéi e funktionéiert, kompenséiert net wierklech déi real Käschte vun de Liewensausgaben. Do géllt et, d'Steiertabellen esou séier wéi méiglech unzepassen.

D'Ekonomie stagnéiert. De Privatsektor kämpft. An dat trotz engem Index, wou mir zwar och säit virgësch wëssen, datt en elo erëm den 1. Mee 2025, also muer, mat 2,5 % kënn. Mir géifen et begrëssen, wann d'Regierung mat dem selwichte gudden Wëlle wéi beim Gehälteraccord vum öffentliche Déngscht géif un d'Aarbecht goen, fir och de Privatsektor ze entlaaschten a wirtschaftlech ze stäerken. Mir betounen et säit Joren, datt mir bei den Arbeitskonditiounen e Level-Playingfield tëscht Privat a Staat brauchen. Dofir dierfen d'Betriber net iwwerméisseg belaaucht ginn, fir d'Paie vum konkurréierende Patron, dat heescht, dem Staat, ze bezuelen.

Loosst mech zum Schluss vu menger Ried all de Mataarbechter am öffentlichen Déngscht Merci soen, déi eis Sécherheet garantéieren, Kanner ënnerrichten a soss vill onverzichtbar Déngschter ausüben. Ech soen Iech alleguer Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Schoos. Dann ass d'Wuert fir d'Madamm Djuna Bernard. Madamm Bernard.

Mme Djuna Bernard (déi gréng) | Merci, Här President. De Gehälteraccord, deen Ufank des Joers tëscht der CGFP an dem Staat virgestallt gouf, beinhalt eng ganz Rëtsch inhaltlech Punkten. Mir wäerte warscheinlech an deenen nächste Méint, an hoffentlech net an allze vill Joren, nach e puermol an der Chamber heiriwwer schwätzen. Haut geet et emol ëm, ech géing soen, dee prominentste Punkt, an zwar d'Hausse vun 2 % vum Punktwäert an d'Erhéijung vum Echelon fir d'Postes à responsabilités.

Mir ënnerstëtzen dese Gehälteraccord. Mir ënnerstëtzen dese Projet de loi. A well meng Virriedner zu engem groussen Deel schonn exzellent Punkten erwänt hunn, brauch ech dat net méi ze maachen. An dowéinst Merci fir d'Nolauschten.

A wéi gesot, ech suggeréieren deene Gréngen eisen Accord.

M. Claude Wiseler, Président | Merci. Merci, Madamm Bernard. Dann huet d'Wuert den Här David Wagner.

M. David Wagner (déi Lénk) | Jo, merci, Här President. Mir wäerten déi Erhéijung selbstverständlech och matstëmmen. Déi mécht och Sënn.

Et ass och net ... Et muss een oppassen: E Staat, d'Finanze vun engem Staat, dat ass net ze vergläiche mat de Finanze vun engem Stot, zum Beispill. An ech hat e bëssen esou den Androck, zemoos vusaite vun der ADR, ze héieren, datt ee misst awer oppassen an enger Zäit vun engem defizitären Staat, deen net esou defizitär ass, wéi e vun der Regierung selwer ëmmer erëm presentéiert gëtt. Mee soit, souguer wann en e bëssen defizitär wier oder wann en defizitär wier oder méi defizitär wier, ass déi Gläichung, ze soen, „O, do muss een elo manner Staatsbeamten astellen“, dat géif net goen ... Dat ass net wouer. An ech mengen och, et dierf een net vergiessen, de Privatsektor, deen huet immens vill drun ze gewannen: Déi, déi schlussendlech hei am Land nach iergendwéi eng Kafkraaft hunn, dat si ganz oft d'Leit aus der Fonction publique.

Mir hu gëschter iwwert den Horeca geschwat. An et ass e Problem. An et ass e Problem, well mir sinn natierlech – also mir als déi Lénk –, mir si fir eng konsequent Erhéijung vum Mindestloun. Also wann et un eis géif leien, dann hätten d'Aarbechterinnen an Aarbechter am Privaten ... géif et hinne vill besser goen. Mee d'Majoritéit vun der Chamber wëllt dat net. An ech mengen souguer, datt d'ADR dat och net wëllt, wann ech dat richtig verstinn. Mee déi zwou dierf een net géinteneen ausspille.

Mir hu gëschter iwwert den Horeca geschwat, zum Beispill. Mee jo, mee justement, och wann d'Leit aus dem öffentliche Sektor, wou een och net soll iwwerdreiwen ... Et hänkt och vun de Karriären of. Wann een de Käschtepunkt hautzedaags kennt, och am Logement et cetera, ass dat guer net méi esou fantastesch, wéi dat duergestallt gëtt. Mee dat sinn och Leit, déi weiderhi consomméieren, also och de Privatsektor weiderhin un d'Boomen halen. Well wann d'Leit all esou géifen de Mindestloun verdéngen, wéi en oft am Privatsektor bezuelt gëtt, da géif de Privatsektor selwer net méi funktionéieren, well e seng Saachen net verkaaft krit.

An duerno, ech mengen och, mir brauchen nach méi Leit am öffentlichen Déngscht. Mir hunn och ëmmer méi Besoinen. Ech hunn nach viru Kuerzem zwou Question-parlementaire gestallt, wou ech allkéiers plus ou moins déi selwecht Äntwert kréien. An déi betrëfft souguer de Fonction-publiques-Minister an den Ëmweltminister. Et ass jo de selwechten. Zum Beispill hu mer e Problem am Ëmweltministère: Elo ass den Traitement vun de Subventionne vun Ëmwelt-ONGe suspendéiert ginn. Firwat? Well net genuch Leit do sinn, fir dat ze traitéieren. Dat ass awer e reelle Problem. D'Subvention Loyer: Do si Leit, déi waarden dräi Méint, sechs Méint, aacht Méint op hir Subvention Loyer. Firwat? Well net genuch Fonctionnaires do sinn, fir déi Dossieren ze traitéieren.

Dat heescht, mir brauchen nach vill méi Leit a mir mussen de Staat tatsächlech vill méi attraktiv maachen. A mir mussen eng richteg Offensiv maachen u sech, fir Leit anzustellen, fir och de Besoinen vun deser Gesellschaft Rechnung ze droen.

Ech soen Iech Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Wagner. Domat wär d'Lëscht vun den ageschriwwene Riedner ofgeschloss.

An dann hätt d'Regierung d'Wuert. Här Minister.

Prise de position du Gouvernement

M. Serge Wilmes, Ministre de la Fonction publique | Villmools merci, Här President. Och nach eng Kéier Merci dem Maurice Bauer als Rapporteur fir säi Rapport. An och alleguerten den Deputéierten, déi hei Positioun dozou geholl hunn. A sou wéi ech jo

gesinn, gëtt et en unanimen Accord zu desen éischten zwee Punkten aus dem Accord salarial, dee mer dëst Joer mat der CGFP gemaach hunn. Et entsprécht och deem, wat mer an der Fonction-publiques-Kommis-sion gesinn hunn, wéi mer deen Accord salarial virgestallt hunn. Fir d'éischt der Chamber, sou wéi et sech gehéiert. Och do war eng unanime Ënnerstët-zung schonn do. Dofir soen ech emol e ganz grouse Merci.

Déi Verhandlungen waren effektiv, wéi dat scho be-tount ginn ass, ganz konstruktiv an och ganz respekt-voll gefouert ginn. Verhandlungen, do geet et ëmmer drëms, datt een am Ufank natierlech Erwaardungen huet, béid Säiten, déi sech dann iergendwou herno muss kënnen an der Mëtt treffen, Kompromësser agoen. An déi Dispositioun, déi war op béid Säiten do. An dat ass eng ganz flott Erfahrung gewiescht.

Et ass den éischten Accord salarial, deen ech op jidder Fall um Niveau vum Staat ausgehandelt hunn. Ech hat virdu schonn eng Kéier den Accord salarial am Numm vum Stater Schafferot mat de Gemengenaar-bechter aus der Stad Lëtzebuerg verhandelt, mat de Kolleegen aus dem Schafferot dunn deemools. Och dat war ganz konstruktiv. Ech hunn also do zweemol kënnen déi Erfahrung maachen.

An ech mengen, et ass jo och e wichtige Sektor, dat ass hei e puermol och vun de Kolleegen Deputéierte betount ginn. Den öffentliche Sektor huet essentiel Missiounen ze erfëlle fir eis Matbiergerinnen a Mat-bierger. D'Madamm Schoos hat dat eng Kéier kuerz zum Schluss erwänt. Et sinn déi Leit, déi eis Kanner erzéien, hinnen e Wësse bäibréngen. Et sinn déi Leit, déi eis schützen. Et sinn déi Leit, déi eis Demarché beaarbechten, wa mer Subsidien zum Beispill ufroen oder Steieren anzeien. Alles, wat mer brauchen, fir datt dee Staat hei ... Jo, dat muss och gemaach ginn, et ass ganz wichteg. Soss funktionéiert eng Gesell-schaft net. Et sinn also essentiel Missiounen, fir de gesellschaftlechen Zesummenhalt ze stäerken, fir e Land um Lafen ze halen, fonctionéieren ze dinn.

An dowéinst muss een dat och ëmmer betounen, well dacks gëtt jo an esou Momenter, wou en Accord verhandelt gëtt an erfongt gëtt, duerno vill doriwwer geschwat, datt et onfair wär. An da gëtt ëmmer ver-sicht, den öffentlichen an de Privatsektor géinte-neen auszespillen, obwuel een dat beim beschte Wëllen net maache kann. Et gëtt och net „den“ öffent-leche Sektor. Et gëtt ganz vill verschidde Karriären, Berufsbiller beim Staat. An dat selwecht géllt fir de Privatsektor. Do gëtt et net „de“ Privatsektor. Et gëtt ganz ënnerschiddlech Secteuren, vun engem Bankesektor iwwer Handwerker – dat kann een net matenee vergläichen. Do gëtt et jo och verschidden Accorden. An do geet et vu bis.

Natierlech hätte mir gären als Regierung, datt et souwuel dem öffentliche Sektor wéi dem Privat-sektor soll goen. An dowéinst versicht jo eng Regierung, iwwert déi Moyenen, déi se huet – Steuer-politik op där enger Säit, Investissementer op där anerer Säit, Reformen, den administrative Beräich –, datt mer och am Staat besser fonctionéieren, datt do eis Mataarbechterinnen a Mataarbechter gutt kënn schaffen, datt se performant sinn, gutt forméiert sinn, gesond sinn, equilibréiert sinn. An dat selwecht awer och am Privatsektor, datt d'Konditiounen gutt sinn, fir datt mer kënnen hei zu Lëtzebuerg wirtschaften, datt weiderhin och ka Räichtum geschafe ginn, deen dann herno och soll erëm gerecht ëmverdeelt ginn, fir datt jiddwereen och säi berechtigten a gerechten Undeel vun där Gesamtleschtung kann hunn an dee fir sech a seng Famill kann notzen.

Do ginn dann d'Meenungen auserneen, wéi een dat soll maachen. Bon, dat ass da Bestanddeel vun eiser

politescher Kultur hei zu Lëtzebuerg an der Demokratie. Mee dat sinn awer déi Moyenen, déi mer als Regierung hunn. An dës aktuell Regierung schafft och dorunner. Ech mengen, den 13. Mee wäert de Staatsminister seng Ried zur Lag vun der Natioun halen. An do ass dann och de Moment komm, fir de Punkt ze maachen: Wou sti mer a wou wäerte mer higoen?

Mir hunn eis jiddwerfalls, wéi mer mat der CGFP a Verhandlung getruede sinn, och e klore Kader gesat. Mir wëssen awer, wéi d'Situatioun vum Budget mam Staat ass. Dat heescht, dat war e klore Kader. Mir hunn natierlech och am A behalen: d'Perspektive vum Wuesstum, vum Wirtschaftswuesstem hei zu Lëtzebuerg, mee awer och an der Eurozon, an der Europäescher Unioun. A selbstverständlech déi geopolitische Spannungen an dee geopolitische Kontext, deen eeben deen ass, deen en ass. A wou den Drock héich ass op de Westen, fir och seng Militärs- a seng Defenseausgaben an d'Luucht ze setzen.

Dat alles zesummegehooll war also dee grouse Kader, an deem mer eis beweegt hunn a wou mer mat de Kolleege vun der CGFP dann doriwwer verhandelt hunn, fir eis da schlussendlech op en Accord ze eenegen, deen, ech mengen, awer ganz rasonabel ass an deen och eng Unerkennung ass fir déi Aarbecht, déi all Dag vun eise Mataarbechterinnen a Mataarbechter, souwuel beim Staat wéi bei de Gemengen, geleescht gëtt. Dat ass erwänt ginn och vum Rapporteur, vun aneren Deputéierten: Déi Punktwärterhéijung, déi applizéiert sech direkt op de Gemengesektor. Do muss net nach e weidert Gesetz gestëmmt ginn. Mee déi Punkten, déi erhéicht gi bei de Postes à responsabilités particulières, déi mussen iwwer e Règlement grand-ducal emgesat gi vum Kolleeg Inneminister, deen awer amgaangen ass, mat senge Leit drun ze schaffen an deen déi och wäert an d'Prozedur ginn. A mir hunn eis jo och eens gemaach, och mat Iech, an de Kommissiounen, datt mer, soubal beim Inneminister Texter iwwer seng Commission centrale gaange sinn, dann eng Commission jointe solle maachen tëschent Fonction publique an Interieur, fir da kënnen doriwwer mat Iech ze schwätzen. An dat wäerte mer och anhalen.

An nach e weidere wichtege Punkt ass net ze vergiessen: D'Gesamtkäschte vun deem ganzen Accord salarial sinn natierlech méi grouss wéi eleng hei déi Punktwärterhéijungen. Ech schwätze vu ronn 272 Milliounen Euro, deen den Accord de Staatsbudget wäert kaschten. Et muss een awer och bedenken, datt mer kënnen dovunner ausgoen, ongeféier geschat, datt 80 Milliounen Euro iwwer Steieren och erëm wäerten zeréck an de Staatsbudget goen. Dat eent ass also brutto, dat herno netto. Also et ass net esou, datt dat reng Nettoausgabe sinn. Dat sinn ëmmer Bruttoausgaben.

Ech sinn op jiddwerfalls och frou, datt mer och dank Iech, och dank dem Staatsrot, muss ee soen – jiddwereen huet hei seng Roll ze spillen an der legislativer Prozedur –, séier duerch déi éischt zwee Punkte komm sinn. Ech hat u sech mat der CGFP an deem Accord ënnerschriwwen, versprach, datt mer dësen Text spéitstens op den 1. März géifen deposéieren. Dat hu mer agehalen. An elo, all zesummen, hu mer dëse Gesetzesprojekt also schon Enn Abrëll, virum 1. Mee, dann ... hutt Dir dee gestëmmt. An déi Punkten 3 a 4, do hunn ech de Projet de loi deposéiert, fir déi ëmzesetzen. Dat ass de 8524. An ech hunn och schon de Punkt 5 an engem Projet de loi deposéiert. Dat ass de Projet de loi 8528. Och sou, wéi mer dat festgehalten hu mat der CGFP an deenen Delaien, déi mer an deem Accord ageschriwwen hunn. An do sinn ech och optimistes, datt, wa jiddweree seng Roll spillt, mer och wäerte séier derduerchkommen an datt dat dann net esou laang wäert daueren, bis mer herno no an

no dësen Accord salarial wäerte kënnen fir eis Mataarbechterinnen a Mataarbechter ëmsetzen.

An dofir soen ech Iech e grouse Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Minister. Domat wär dann d'Diskussioun zu dësem Projet de loi ofgeschloss.

A mir géingen zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8510 kommen. Den Text steet am Document parlementaire 8510³.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8510 et dispense du second vote constitutionnel

An d'Ofstëmmen fänt elo un. De Quorum ass erreicht. Vote par procuration. An de Vott ass ofgeschloss.

D'Resultat vum Vott ass: 60 Jo-Stëmmen, keng Nee-Stëmm, keng Abstentioun. Dëse Projet de loi ass also mat 60 Jo-Stëmmen eestëmmege ugeholl ginn.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Félix Eischen), MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen (par M. Laurent Mosar), Alex Donnersbach (par M. Jean-Paul Schaaf), Emile Eicher (par Mme Nathalie Morgenthaler), Félix Eischen, Paul Galles, Mme Françoise Kemp (par M. Maurice Bauer), MM. Marc Lies, Ricardo Marques (par Mme Stéphanie Weydert), Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charles Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen (par M. André Bauler), MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt, Gusti Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer (par M. Fernand Etgen) et M. Gérard Schockmel (par Mme Barbara Agostino) ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Cloener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo (par M. Georges Engel), Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen (par M. Yves Cruchten), Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori ;

MM. Jeff Engelen, Dan Hardy (par Mme Alexandra Schoos), Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehic (par Mme Djuna Bernard), Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement (par M. Marc Goergen) et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

4. 8408 – Projet de loi portant abrogation de la loi du 11 décembre 1967 portant création d'un fonds communal de péréquation conjoncturale

Da komme mer zum nächste Projet de loi, dem Projet de loi 8408 iwwert d'Ofschafe vum Fonds communal de péréquation conjoncturale. Ech erënneren Iech drun, datt dëst e Riedemodell avec rapport et sans débat ass an deemno folgendermoossen opgedeelt ass: D'Rapportrice huet 5 Minutten an d'Regierung, wa se wëllt, och 5 Minutten. An d'Wuert huet elo d'Rapportrice vum Projet de loi, déi honorable Madamm Nathalie Morgenthaler. Madamm Morgenthaler.

Rapport de la Commission des Affaires intérieures

Mme Nathalie Morgenthaler (CSV), rapportrice | Här President, léif alleguer, mat dësem Gesetzesentwurf, deen den Inneminister den 3. Juli d'lescht Joer hannerluecht huet, wëlle mer haut de Fonds communal de péréquation conjoncturale, deen net méi zäitgeméis a passend ass, ofschafen.

Dëse Fong ass 1967 an d'Liewe geruff ginn, fir d'Finanz vun de Gemengen auszegläichen, dat heescht, fir op massiv Réckgäng bei den uerdentlechen Einnahmen oder bedeitend Erhéijung vun de Käschten no enger wirtschaftlecher Reessioun bei de Gemenge kënnen ze reagieren.

Dëse Fong ass souwuel vum Staat wéi och vu verschiddenen Einnahme vun de Gemenge gespeist ginn. 1975 si fir d'lescht Suen abezuelt ginn an 1985 si fir d'lescht Suen opgehuewe ginn. De Staat huet säi ganzen Deel am Kader vun der Division Anticrise zeréckgehooll. De Fong besteet haut nach ëmmer a säi Guthabe beleef sech zënter Mäerz 2015 op genee 52.191.668,82 Euro.

Et gëtt e puer Grënn, firwat dëse Fong net méi zäitgeméis a passend ass an dofir soll ofgeschaf ginn.

Esou sinn d'Zougangsbestëmmungen, fir d'Suen aus dem Fong kënnen ze huelen, enorm exigent a komplex. Et muss emol als Éischt e massive Réckgang vun den uerdentlechen Einnahmen vun de Gemengen oder eng bedeitend Erhéijung vun hiren Ausgabe ginn. Méi oder manner siichtbar Schwankunge ginn hei net duer. Ausserdeem muss dëse grouse Réckgang bei den uerdentlechen Einnahmen all Gemeng oder op d'mannst déi grouss Majoritéit vun de Gemenge treffen. Schlussendlech muss de Réckgang vun den Einnahmen d'Resultat vun enger wirtschaftlecher Reessioun sinn.

Zënter 1983 gesinn d'Budgetgesetzter awer och all Joer vir, dass den Inneminister oder d'Inneministesch deene Gemengen, deenen hiren uerdentleche Budget net am Gläichgewicht ass an déi eng Ufro stellen, een Deel oder hiren ganzen Deel, dee si an de Fong abezuelt hunn, kënnen zeréckbezuelt kréien. Bis haut hunn zwou Gemengen dovun Gebrauch gemaach an hiren ganzen Deel zeréckbezuelt kritt. Et handelt sech sech heibäi ëm Esch a Walfer.

De Fong war am Ufank als nationaalt Instrument geduecht, fir d'Wirtschaftspolitik an d'Konjunktur ze koordinéieren an drop anzewierken. Dat aktuell Guthabe vum Fong erlaabt et awer net, dës Funktioun ze erfëllen.

De Fong ass net an der Lag, eng zäitno Hëllef ze bidden an entsprecht net méi den Ufuerderunge vun der Solidaritéit tëschent de Gemengen. Als Beispill kann een d'Gemeng Biwer nennen, déi nëmmen e Guthabe vun 116,59 Euro am Fong huet.

Et ass och ze bemerken, dass de Fong zu enger Zäit geschaf gouf, wou d'Gemengegewerbebesteier bei Wäitem déi wichtegst Akommesquell vun de Gemenge war. Zënter der Aféierung vum FDGC, dem Fonds de dotation globale des communes, kréien d'Gemengen awer zwee Drëttel vun hiren Einnahmen iwwert dëse Wee. Domat ass d'Argument vum urspréngleche Gesetzgeber geschwächt.

D'Tatsaach, dass d'Guthabe vum Fong scho jorelaang onverännert bleift an dass de Fong schon zënter 50 Joer net méi gefiddert gëtt, huet och aner Acteuren an Activen, sou wéi beispillsweis d'Cour des comptes, dozou bruecht, d'Daseinsberechtigung vum Fonds communal de péréquation conjoncturale a Fro ze stellen.

Aus all dëse genannte Grënn mécht et absolut Sënn, de Fonds communal de péréquation conjoncturale